

ענת גטוי

משמאל לשמאל

חלפו שבועיים מאז הצעתי כאן, לראשי עיריית הפיתוח להתאחד. צעד ראשון שקנה להם כוח פוליטי משמעותי במאבקם נגד האבטלה בישובים, ונגד ממשלת הכסאות שאין לצפות ממנה לישועה.

לפני שבועיים בפעם הראשונה התנצצה לה האגדה החביבה כאילו בישראל אין רעבים — וללחם. המלך עירום כי אין לו כסף לקנות בגדים, אבל הסקנול הזה הוליד רק מושג אחד בו עסקו הכסאות והוא — החישוק. מהו החישוק? — טבעת עבה היושבת על צווארנו כמה שנים, ומצירה את צינורות הנשימה והקיום של המדינה. היא מורכבת משלושה עיקרים — יצחק שמיר, שימיעון פרס, וישראל קיסר.

שמיר צריך ללכת הביתה רווקא מפני שכל מה שמעינין אותו הוא הכסא והתואר הנכבד „ראש הממשלה“. התבטאויותיו האחרונות רובן ככולן קשורות בשלושת המוסקטארים שבתנועתו — מודעי-שרון-לוי, ובצמד רבינר-פרס.

את שר האוצר לא יפטר למרות כישלונותיו לייצב את המשק, נוכח מיתון נוגס בכל חלקה טובה. את שרון הוא חושב לפטר, לא כי נכשל כשר המסחר והתעשייה, אלא, על רקע אישי. שרון מאיים על קיומו, וקיומו הוא כסא הכבוד עליו הוא יושב מדושן עוגג. פרס צריך ללכת הביתה, ומאה סיבות טובות עולות לי כרגע בראש, אבל הגיחוך עולה על כולן. האיש שאמר בלי להתבלבל בתכנית מוקד בשבוע שעבר שהוא „יושב כאן כי אני רוצה לשמור על הדבר החשוב ביותר, יותר מכלכלה. אנשים לא צריכים להיות מדוכאים כי אנחנו בתקופת מעבר“. מדבריו עולה כי הכלכלה שולית ויוקרתו האישית פוליטית עולה על כל דימיון. לפני שבועיים סיפר ברצינות גמורה שהוא בוגר בית הספר ע"ש „ברל“ ויודע אבטלה מה.

זהו האיש שהיום יש לו „תכנית כלכלית“, לא עלינו. על תכנית זו לבטח יישב בכסא ויסבול עוד כמה שנים ויוציא ממנה חלק לאור כשבבית-שאן כבר מזמן יש חושך. וקשה, קשה מאד להתעלם ממנכ"ל מישרדו שאמר לעיתון „אנשים מנסים ללקט כל מיני הצעות שמסתובבות במישרדי הממשלה, אבל עדיין לא שמו על השולחן הצעה מפורטת. האם הממשלה מוכנה לעשות כל דבר למנוע אבטלה?“ — שואל ומשיב המנכ"ל יעקב ליפשיץ, „התשובה היא לא“. ריברנו כבר על הגיחוך.

קיסר צריך ללכת הביתה, וזה יותר מברור. ואף לא מצריך ביובו של שורה נוספת. האיש שפנה גבו על העובדים והרכיז ראשו כפני מפיגלתו. לא אל לבם להצביע עבור יעקב שמאי מהליכו, גם לא עבור מפ"ם. כיום הבחירות הצביעו לפרוק מורסת הסתדרות, לפרוק הוועד שאינו פועל.

כשנמצא קיסר צריכים ללכת הביתה, כדי שנתחיל לנשום. הניחו לתרוץ הרחוק שאין בפרסציא טוב מהם. קודם ילכו — ומרר. אל דאגה, לא יישאר חלל ריק.

דיאלה אשכנזי

איזון חוזר

במו"ד

השיטה הדמוקרטית סובלת מחולשות. לכן, הפלסטינים התאימו את שיטת הדיקטור הסיני לצורכי המיזרח התיכון: מספר הפלסטינים שנרצחו על ידי אחיהם עלה מאחד לשבוע לרצח כל יומיים. זה רק הליך של דמוקרטיזציה ישירה בוירה. תחת העיקרון „מי שמצביע, משיע“, בלי להמתין לשמיר, בחשאיות גמורה, האופציה הפלסטינית פועלת. אצבע אלמונית מצביעה על מועד מרים לחיסול, יד נעלמת בוחרת מועמדים להפחדה. בדמוקרטיה עממית יורדים אל העם. כמדינה על חסכו, בדמוקרטיה על הנביר — ויש רבות כאלה בעולם, לא רק אצל הפלסטינים — לא צריכים להטיל פתק בקלפי, מספיק פתק מתחת לדלת. מספיקה הטלת אימה ברבים.

חברת קש

פיקוח הרוק על זכויות קידוח בארץ-ישר אל המערבית הוא פיקוח נפש. ב„שלוף“ אחד עמוק, מיפצל המים הפלסטיני מסוגל ליבש את המיפצל הציוני כולו. הוזה של „קרתח הבארות“? תן מנט שני כ"רואים עולם" (15.7.89): ארה"א שתי מדינות שכנות שאף אחד לא חומר את ארמות וזלתו. חקלאיים נעמי סבר נהרי נפאל מלקטים עלים למחאיי תם ואיכרים שלווים כנגלה-דראש השכנה אוכלים קש כששני-שלישים משטה ארצם

הכעס יועץ רע

(בשבת המתניות)

הבריחות רעות הלב עליו ועל כל אחד מאישי הליכוד בזמנו — לפי צרכיהם. עכשיו אותם צבועים מוחאים כף לראש הממשלה ומוליכים אותו במכוון „שולחן ערוך“ של הליכות הטקס הפוליטי. כדאי, כדאי מאד להיות ספקן. רצוי להרהר במניעים האפלים. חשוב לברוק למה הם חותרים.

בעניין זה כדאי לליכוד להיות חכם וללמוד מנסיונם של אחרים. את תולדות השמאל הישראלי מאיינים אין סוף פילוגים, כיתות ושנאה אישית ארסית. השמאל רק הפסיד בכך בטווח הארוך. לנו חבל על פיצול הכוחות. לנו חבל על ביובו אמונם של אותם בוחרים חדשים (ה"ח" קול הצה" שנסאפו אל המחנה הלאומי ביג" עה רבה. או לנו אם נשמע מפיאם את אותה אמירה מזנה „מפא"ניקים“...

נניח שזו מילחמת ירושה. אז מה? — באיזה מקום בחברה האנושית היא נעדרת? — כיוון שכסופו של דבר היא תבוא להכרעת הבוחר, כדאי לטפל בה לגופו של עניין, בשיקול דעת, בהגיון ובשכנוע, ולא להתבלות בפניקיה היסטורית „הנה זה מתחיל“... כעיקרון: בין אנשים המתפקדים ביחד נר פלים דברים. כך בין אוהבים, במישפחה, בעבו דה ובפוליטיקה. השאלה הרלוונטית, מה מישקלם בטווח הקצר ומה מישקלם בטווח הארוך. הפקחים בוחרים בטווח הקצר. ההכמים בטווח הארוך. ושניהם יטיבו לעשות אם ישקלו את האלטרנטיבות.

אילנה אדם

מרדכי הורוביץ

רוני רוזנטל והמינזר באושוויץ

רוני רוזנטל הוא שחקן כדורגל. שחקן מעולה. בעבר הוא היה מכוכבי מכבי חיפה. כיום הוא ממלא בהצלחה רבה תפקיד של חלוץ בקבוצה הבלגית סטאנארט ליאז. רוזנטל הוזמן לשחק בקבוצת „אודינה“ שבעיר אודינה בצפון איטליה. הנהלת הקבוצה כבר חתמה אתה על חוזה. אך באודינה נתקל רוני לראשונה בצד המיתולוגי של אישיותו-רוצח של האפיונר וקהל חסידיו הקאתולים. המהומה האנטי-שמית שקמה באודינה סביב העסקתו של רוצח-האל רוזנטל כשחקן בקבוצת הכדורגל של העיר, הפתיעה רק אנשים שלא קראו את מאמרי „תנאי שואה“ שהתפרסם כאן בשבוע שעבר. הגראפטי שכולי ההתפרצות האנטי-שמית באודינה זעקה: „רוזנטל לכבשנים!“ את הכשנים בשם מורכב מתחזקות עבור עובד רוני הנזירות הכרמליטיות מן המנזר שהכנסיה הקאתולית הקימה באושוויץ. בפעם הקודמת היתה לנו שם תזמורת. בפעם הבאה תהיה לנו שם קבוצת כדורגל לשעשע את האב מאחורסקי, האחראי למקום, ואת הסגל לא נזכיר ונשכח.

הקמת המנזר הכרמליטי באושוויץ מהווה אף היא פרוכוקאציה נגד העם היהודי שמטרתה להגביר את המתח האנטי-שמית בעולם. היא מבוססת על השואה הקודמת אך מכוונת לשואה הבאה. היהודים, ששהו במשך אלפיים שנה מחוץ להיסטוריה ואיבדו את החוש ההיסטורי והפוליטי, קופצים בתמימות לתוך המלכודות שמציינה להם הכנסיה הקאתולית, שבמידה רבה הניעה את ההיסטוריה כאלף השנים האחרונות.

מבחינה מסוימת הפרוכוקאציה באודינה חמורה מזו שבאושוויץ רווקא בגלל חוסר חשיבותם של קבוצת הכדורגל העלובה. עלי לצטט ממאמרי „תנאי שואה“ שהוזכר לעיל. נאמר שם: „המדובר הוא במצב המאופיין על ידי תנאים ניתנים לזיהוי, שאם הם מתקיימים ברזומית הם מעוררים את החיה האנטי-שמית הרדומה בגוי במידה כזאת שאין הוא מסוגל עוד ליחס ראצינאלי כלפי יהודים“. אם דבר שולי כמו קבלת שחקן יהודי לשורותיה של קבוצת כדורגל מסוגל לעורר סערות רגשות אנטי-שמיות כזאת, סימן שהגויים כבר הגיעו למצב המתואר לעיל, האופייני לתנאי שואה, וכי אין הם מסוגלים עוד ליחס ראצינאלי כלפי יהודים.

בארה, היא המיתולוגיה הנורדית המספרת את סיפור קורותיה ועלילותיה של אלי אונארד, מסופר על יארמונגאנד, הנחש המקיף את העולם, שהוא אחת המפלצות שעמן ייאלצו אלי אונארד להתמודד לעת דימומי האלים. במציאות, האנטי-שמיות היא הנחש המקיף את העולם ועליו להתמודד עמו. לשם כך עלינו בראש ובראשונה ללמוד לזהות אותו ואת חוליותיו וטבעותיו השונות.

האפיפיור הפולני יוחנן פאולוס השני הוא ראש הנחש. הכנסיה הקאתולית היא מערכת חולית חתק החשובה ביותר שלו. השבוע חנק הנחש את רוני רוזנטל ואת הרב אברהם וייס ותלמידיו היהודים מארה"ב, שהוכרו באושוויץ ע"י אנשי האפיפיור ביריעתו של זה וללא התערבותו לפני, בשעת ולאחר מעשה.

נעלם תחת השיטפונות.

בין רומא לירושלים

הקונסוליה הישראלית במוסקווה מנפיקה 6,500 אשרות לחודש. מרבית העולים יעלו ארצה כי אין להם ברירה. ואין זו בושה. כך עשה רוב רובו של העם היושב בציון — הם או אבותיהם: לפי „השנתון הסטטיסטי 1985“, 2.3 מיליון עולים עברו את שרי הארץ בין 1985 — 1882. נכון, לצערנו לא כולם נגלטו כאן, אבל, עם יד על הלב, כמה עולים הגיעו מתוך מניעים ציוניים טהורים? כמעט כל אלה שנשארו בארץ נעשו אזרחים נאמנים ושותפים פרודוקטיביים בבניין הארץ. לכל הרוסים שמקלים את מר גורלם ונאמנים כי אין להם ברירה: ברוכים הבאים. גם אתם עתידים להיות שותפים מלאים בהובי הלאומי של קיטורים על מצב העלייה והעולים.

מוות למחבלים?

הרחקת מחבל מהחברה האנושית, לצמיח תות או לנצח, לא באה לשקם איש, אלא לעגן את תאוות הנקם המוצרקות. להוביל את הזעם הלגיטימי של הציבור אל האובייקט הנכון, אל הפושע עצמו. עונש מכסימלי אמור למסד את הנקם והזעם לאפיקים מבוקרים אך אפקטיביים. אך אין עונש הולם מעוגן בחוק, מדרדרים לנקמת דם וגאולת דם. טועה השר ברילב הסבור ש„חברה מתוקנת מושתתת על יחסים תקינים“ חברה מתוקנת המתפקדת כראוי היא זו המסדירה ומבטיחה את היחסים התקינים. על הזרוע המישפטית להוות חיץ בין אדם לאדם, לעמוד בתווך שבין הציבור לעברייני. אם יש להפעיל גזר דין מוות, נעשה כן בראש ובראשונה, בגלל היותו עונש צורך ולא בגלל היותו עונש יעיל.